

PEM 13139-36
PR 10
August 16, 1983

Armas Herman!

Olen Sulle mõnda aega kirjavastust võlgu. Kevadel kooliaasta lõpunädalad on alati kiired: testide koostamine, nende teostamine, siis hindamine, parimatele õpilastele auhinnaraamatute otsimine ja ostmine, nendele teksti sissekirjutamine, tunnistuste kirjutamine, oma klassi hinneteleht koostada õppenõukogu sekretärile protokollile kandmiseks, siis teine aruande koostamine koolijuhatajale, mille ta edasi saadab Koolide Keskusele ja veel mitmed niisugused nokitsemise tööd võtavad kõik aja omale õppeaasta lõpul. Oma kodused tööd lükkad siis ikka päevast-päeva edasi, et küll ma siis teen, kui koolitoa ukseid juba lukus. Siis järgnevad tööd majas, maja ümber ja igapäevane rutiin aiatus, mida kevadel oled edasi lükanud. Ja sellega on siis juba paar kuud möödunud. Nüüd mõtled, et saab pisut hinge tagasi tõmmata. Aga kui kogemata viskad pilgu kalendriks, siis näed, et uus õppeaasta ei olegi enam kuigi kaugel.

Nüüd Sinu töövihikutest. Möödunud õppeaastal New Yorgi koolis ei olnud 2. klassi nii ka Sinu vihikut mitte tarvitusel. Õppeaasta teisel poolel sai meile teatavaks, et pr. Esopil on juba ka töövihikud 3. ja 4. klassile. Palusin siis pr. Vandereri kohe tellida tutvumiseks exemplarid. Kui need kohale jõudsid andis pr. minu kätte. Mina vaatasin neid pealiskaudselt läbi ja andsin kohe tuleva õppeaasta 4. klassi õpetaja kätte uurimiseks, et kas ta saab tarvitusele võtta. Samal ajal sain Sinult selle põhiraamatu, mille eest Sulle suurim tänu! Meie ei teadnud, et see oli ka juba ilmunud. Lasksin selle ka kohe õpetajate käes ringi käia. Õpetajad tundsid rõõmu uute raamatute üle ja lubasid need sügisel kasutamisele võtta. Jätsin 3. ja 4. klassi tööraamatud 4. klassi õpetaja kätte, et ta saaks suvel koostada nende järele omale töökava üheks õppeaastaks ja kui tal on see valmis, siis saatku põhiraamat 2. klassi õpetajale samaks otstarbeks, töövihik on tal ka olemas. Pr. Vandererile soovitasin raamatute tellimise saatma pr. Esopile juba augusti algul, et raamatud oleksid käes juba esimesel koolipäeval.

Kui ma võtsin New Yorgi Eesti Kooli juhatamise ohjad oma kätte, siis ma alustasin ka kohe raamatute päästeaktsiooni: "Kinkige eesti koolile eestikeelseid raamatuid!" Saatsin Sulle vist ka äratõmbe sellest üleskutsest, mille avaldasin Vaba Eesti Sõnas. Kuna meie kooli raamatukogus on nüüd juba üle 1000 köite eestikeelseid raamatuid ja ka inglisekeelseid, siis neist 90% on meile annetatud raamatud. Praegu on mul jällegi teada kaks lehestunud prouat, kes tahavad koolile raamatuid annetada. Mul on vaja neile järele minna. Meil see aktsioon jätkub kogu aeg. Ma ei tea, kui agarad on seda tegema teised koolid. Mõtlen, et Koondise juhatus võiks sügisel avaldada uue üleskutse ajalehes ja kui leidub seesuguseid annetada soovijaid kes elavad koolide piirkonnast kaugemal, et sel juhul Koondis võiks võtta vaheltalitaja osa omale.

Sa oled arvamisel, et New Yorgi kooli raamatukapis on veel küllalt ruumi uute raamatute jaoks. Eksid! Kui saama veel juurde paarsada raamatut, siis on meie kapi maksimaalselt täis. Hea on, et kapi ehitati hästi

sügav ja võimaldas igale riiulile panna 3 rida raamatuid. Kõige tagumisele reale tegin platformi alla, et raamatute numbrid oleksid üle kahe eelmise rea näha. Võiks ju ka teisele reale teha platformi, aga siis me kaotaksime palju ruumi. Muidu kapi on hes kohas - kolmanda korra koridoris - ja ma sageli, kui mul on vabatund, kutsun klassi koos õpetajaga sinna kapi juurde ja õpetaja aitab oma klassile raamatuid laenutada. Miime ei sega kellegi teise klassi tundi. Ainuke miinus on, et ruumi puudus kipub tulema. Aga võib olla, et mina ei ole siis enam raamatukogu hoolidaja ja las nooremad inimesed murravad pead, kuidas olukorda lahendada.

Küsid: kas meie siin Ameerikas saaksime abistada õpikute väljaandmist? Minu arvamisest mööda pragu küll mitte. Et Ameerika presidendid ja valitsused on senini olnud kommunismi vastased, mõned vähemal teised rohkemal määral e eriti praegune president Reagan - siis meie Rahvuskomitee ja teised välisviitluse organisatsioonid kulutavad oma rahad peamiselt välisviitlusele, et hoida soodsa konjunkturi juures Balti riikide vabastamise nõude rauda tulisena. Meie organisatsioonid siin ei ole pennigi riigilt toetust saanud nagu Rootsis ja viimastel aastatel ka Kanadas, sellepärast on omainimeste poolt kokkutulnud summad vähesed. Eesti Koolide Keskus on oma väikese eelarvega püüdnud üht kui teist teha: on mõned noorsooraamatud uustrukis ilmunud, 7 vihikut "Kodu-Kooli" välja antud, mõningaid õppematerjale paljundatud aga need on kõik olnud peamiselt oma-maa tarvituseks. Kui välisviitluse summasid vähendada ja anda rohkem eestluse säilitamisele, siis saaks ka õpikuid välja anda. Mina kord ühel organisatsioonide kongressil tegin ettepaneku: las iga Rahvuskomitee annetajalisab oma soovi kas ta annetab välisviitluse jaoks või eestluse alalhoiu jaoks. Siis tõusid Rahvuskomitee tegelased püsti ja ütlesid: ärge tehke meile eeskirju, meie teame ise kuidas meie raha kasutada!

Olen püüdnud jõudumööda Sinu küsimustele vastata. Sinu töövihikute ja põhiraamatu kohta ei tea ma pragu midagi öelda, sest ma ei ole saanud neid põhjalikumalt vaadata kuna need läksid teiste õpetajate kätte. Vähemalt võid kindel olla, et need võetakse meie koolis sügisel tarvitusele.

Parimate tervitustega Sulle ja kallile kaasale

Sinu

